

Laahâ

säämi kielâlaavâ muttemist

Ovdâskode miärádâs miäldásávt
komettuvvoo säämi kielâlaavâ (1086/2003) 3 § 2 saje,
muttojeh 2 § 1 moomeent, 6 § 1 moomeent, 8 § 3 moomeent, 14 § 2 já 3 moomeent, 16 já 17 §, 20 § 1 moomeent, 22 § 2 moomeent, 23 §, 25 § 1 já 2 moomeent sehe 31 já 32 §,
tagarin ko tain lii 2 § 1 moomeent laavâst 1340/2014, sehe
lasettuvvoo 11 §:án uddâ 2 moomeent čuávuvávt:

2 §

Laavâ heiviittensyergi

Virgeomâhááh, moid taat laahâ heiviittuvvoo, láá:

1) Iänuduv, Aanaar, Suádigil já Ucjuv kieldâi toimâorgaaneh, Laapi eennâmkodde, tagareh kieldâlaavâ (410/2015) 51 §:st uáivildum kieldâi ohtsiih toimâorgaaneh, moi tooimân miinii mainâšum kieldâin uásálist, sehe tagarij kieldâovtâstumij toimâorgaaneh, main miinii mainâšum kieldâin lii jesânin

2) toh tuámustoovlih já staatâ kuávlu- já páihálâšhaldâttuv virgeomâhááh, moi virge-
viđdodâhân ovdiibeln mainâšum kieldah ollásávt teikâ uásild kuleh;

3) toh kuávluhaldâttâhvirgâduvah já iäláttâs-, jotolâh- já pirâskuávdááh, moi
toimâviđdodâhân ovdiibeln mainâšum kieldah ollásávt teikâ uásild kuleh, já toi ohtâvuodâst
tuáimee toimâorgaaneh;

4) sämitigge, sämiaašij ráđádállâmkodde sehe nuorttâlâšlaavâ (253/1995) 42 §:st uáivildum
sijdâčuákkim, 45 §:st uáivildum nuorttâlâšräáđih já 46 §:st uáivildum nuorttâlâj luáttámušal-
mai;

5) staatâräädi riehtikansler já ovdâskode riehtiäššialmai;

6) kulâtteijeeäššialmai, kulâtteijeerijdolâvdikodde, oovtviärdásâšvuotâváldâlâš, täsiár-
vuvâldâlâš, päniäššivâldâlâš, oovtviärdásâšvuotâ- já täsiárvulâvdikodde, tiätusyevjivâldâlâš já
tiätusyevjilâvdikodde;

7) Viäruhaldâttâh, Aalmugiäláttâhlâjádâs, Eennâmmittedemlâjádâs já Eennâmtuáluirâtteijei
iäláttâhlâjádâs;

8) toh staatâ haldâttâhvirgeomâhááh, moh muttemocovirgeomâhážžân kiedâvušeh ovdiibeln
mainâšum haldâttâhvirgeomâháást joton puáttám aašijd.

6 §

Sämikielâ kevttim ovdâsteijeevijn toimâorgaanijn

Iänuduv, Aanaar, Suádigil já Ucjuv kieldâi já Laapi eennâmkode toimâorgaanij, 2 § 1 saa-
jeest uáivildum kieldâovtâstume toimâorgaanij já mainâšum kieldâi ohtsii toimâorgaan säm-
milâšjesânijn lii vuoigâdvuotâ kevttiđ sämikielâ čuákkimijn sehe kirjâlijn čiälkkámušâin, moh
lahtojeh pevdikiirjân. Siämmâš kuáská staatâ lâvdikuudij, komiteai, pargojuávhui já västidei-
jee maanġajeessânlij toimâorgaanij sämmilâšjesânáid sämikuávlust já eromâšávt sämmiláid

kyeskee aášij kiedávušmist ton ulguubeln-uv. Palgâsij ovtâstus já ton stiivrâ čuákkimân uásálistee sâmmiliist lii siämmaánaál vuoigâdvuotâ kevttid čuákkimist sâmikielâ.

8 §

Virgeomâhái tieddettem

Keerrivrievti, tuámmár, poolislájádâs, olgospeerrâm- já ášâškutteevirgâduv teikâ maistraat teikâ toi virgealmaa virge peeleeest adelem kulluuttâsah já tiättunaddelmeh ovtâskâs vuoigâdvuotân kyeskee aášijn pyehtih kuittâg adeluđ kuorâttállâm mielđ tuše suomâkielân, jis sâmikielâ kevttim ličij čielgâsávt taarbâšmettum.

11 §

Eromâš kenigâsvuodâh

Laapi eennâmkodde kalga ášâštâlmist tagarâin ulmuin, kiân päikkikielđâ lii Iänudâh, Aanaar, Suádigil teikâ Ucjuhâ, meid sâmikuávlv ulguubeln nuávdittid, mii 12 – 16 §:st asâttuvoo.

14 §

Sâmikielâ táidu já toos kyeskee tohálâšvuotâvátámâšah

Sâmikielâ tááidu puáhtá asâttid kielâtááidun kyeskee tohálâšvuotâvátámâššân staatâ virgeomâhái pargoviehân lavvâin teikâ laavâ vuáduđl staatârâádi teikâ äššiomâháá ministeriö asâttâssâin sehe eennâmkode já kieldâlij virgeomâhái pargoviehân eennâmkoddelavvâ (xx/201x) já kieldâlavvâ (410/2015) miáldâsii oornigist, jis tággáár tohálâšvuotâvátámâš ij asâttuu lavvâin teikâ laavâ vuáduđl. Sâmikielâ táidu annoo eromâš ánsun, veikâ tot ij lah asâttum virge, tooimâ teikâ pargo tohálâšvuotâvátámâššân.

Sâmikielâ tááidun kyeskee tohálâšvuotâvátámâšâin lii hiäivulijn oosijn vyeimist, mii asâttuvoo almosiärváduvâi pargovievâst váttee kielâtááidust adelum laavâst (424/2003). Sâmikielâ táidu oovdânpuáhtoo almos kielâtotkosijn adelum laavâst (964/2004) uáivildum kielâtotkosâin teikâ uápui ohtâvuodâst čodâldittum kielâiskosâin teikâ ollâškovlâuápuin.

16 §

Sâmikielâ kevttim kieldâ já eennâmkode äššikiirrijjn

Kieldâst, mast sâmikielâlij uási aalmugist lii ovdebáá ive vuossâmuu peeivi lamaš stuárráb ko ohtâ kuálmádâs, kieldâ toimâorgaan kalga kevttid meid sâmikielâ tagarijn pevdikiirrijjn já eres äššikiirrijjn, moh iä adeluu ovtâskâs äššiuásálâžân já main lii almos merhâšume. Eres-uv kieldâst kieldâ toimâorgaan já Laapi eennâmkoddeest eennâmkode toimâorgaan kalga kevttid sâmikielâ tágarijn äššikiirrijjn nuuvt vijdáht ko jieš kuorâttâl.

Lasseen Laapi eennâmkode toimâorgaan kalga kevttid meid sâmikielâ pevdikiirrijjn já eres äššikiirrijjn, moh iä adeluu ovtâskâs äššiuásálâžân já main lii almos merhâšume, jis ääšist lii eromâš merhâšume sâmmiláid.

17 §

Finnodáhlájádásah sehe staatâ, eennâmkode teikâ kieldâ omâstem finnodâhseervih

Staatâ finnodáhlájádás sehe taggaar palvâlus pyevtitteijee finnodâhservi, mast staatâst, Laapi eennâmkoddeest teikâ oovtâ teikâ maangâ 2 § 1 moomeent 1 saajeest mainâšum kieldâst lii meridemvâldi, kalga sâmikuávlust adelid taan laavâst vattum kielâlii palvâlus já tiedettid aal-mugân meid sâmikielân toomâ šlaajâ já äššiohtâvuodâ vaattâm vijdoduvvâst já vuovviijn, mon oleslâžžân árvuštâldijn ij pyevti anneeđ finnodáhlájádás teikâ finnodâhseervi tááhust meret-teemmin. Ko staatâ finnodáhlájádás hoittáá virgeomâhâšpargo te toos heiviittuvvoo, mii taan laavâst asâttuvvoo virgeomâháást.

20 §

Vuoigâdvuotâ toimâttâskirje já eres äššikirje jurgâlusân

Jis haldâttâhääšist, haldâttâhlaavâkevttimääšist, haldâttâhkuoddâlemääšist teikâ rikosääšist stiämmâmucâmuš, tuámu, miärádás, pevdikirje teikâ eres äššikirje lii rahtum suomâ- teikâ ruotâkielân, virgeomâhâš kalga adelid sâmmilii äššiuásálâžžân suu pivdemist nuuvtâ virgâlii sâmikielâlii jurgâlus tain äššikiirrijn ton uásild ko äšši kuáská suu vuoigâdvuotân, hiätun teikâ kenigâsvuotân, eereeb jis koččâmušâst lii äššikirje, mii ij čielgâsávt vaaikut ääši čuâvdusân. Jurgâlus kalga lohtuđ toimâttâskiirjân teikâ eres äššikiirjân.

22 §

Ovdâsvástádás jurgâlmist teikâ tulkkuumist šoddâm koloin

Eennâmkodde, kieldâ, kieldâovtâstume teikâ pispekodde teikâ servikodde västid 4-6, 12, 13, 15, 16 já 30 §:st uáivildum toimâttâs- teikâ eres äššikirje ráhtimist teikâ jurgâlmist sehe tulkkuumist šoddâm koloin.

23 §

Jurgâlus haahâm äššigâs kuástádâssáin

Jis staatâ, eennâmkode, kieldâ teikâ kieldâovtâstume virgeomâhâžân teikâ kirholii virgeomâhâžân lii kuoddum sâmikielâlâš äššikirje, veikâ äššigâsâst ij lah vuoigâdvuotâ kevtid sâ-mikielâ ton virgeomâháást, kalga virgeomâhâš táárbu miel haahâđ äššigâs kuullâm maŋa suu kuástádâssáin äššikirjeest jurgâlus virgeomâháást kevtum kielân.

25 §

Pâlhâlâš virgeluámu já rijiâvuotâ pargoost sâmikielâ tááidu haahâm várás

Taggaar 2 § 1 momentist uáivildum staatâ virgeomâháá virgealmast, kiän virgevijdodâh lii ollásávt sâmikuávlust, sehe sâmitige virgealmast lii vuoigâdvuotâ, jis suu virgekoskâvuotâ taan virgeomâháá palvâlusâst lii pištâm ucemustáá ive, finnid pâlhâlii virgeluámu virgepar-goidis hoittáámân taarbâšlii sâmikielâ tááidu haahâm várás. Tággáár virgeomâháá palvâlusâst orroo pargeest lii siämmái iävtuiguin vuoigâdvuotâ finnid rijiâvuodâ pargoost siämmáá tárguttâsân.

Laapi eennâmkode, 2 § 1 momentist uáivildum kieldâ teikâ kieldâovtâstume ja taggaar 2 § 1 moomeent 2 já 3 saajeest uáivildum staatâ virgeomâháá palvâlusâst orroo ulmui, mon virge- vijdoduvâst uási lii sâmikuávlust, sehe Palgâsij ovtâstus pargoviehân kullei puáhtá miedettid pálhálii virgeluámu teikâ ríjjâvuodâ pargoost virgepargoi hoittámân taarbâšlii sâmikielâ tááidu haahâm várás, jis suu palvâluskoskâvuotâ taan pargoadeleijee palvâlusâst lii pištám ucemustáá ive.

31 §

Staatâ ekonomâlâš ovdâsvástádâs

Staatâ budjetân kalga väldid meriruudâ staatâtorjuid eennâmkuddijd, kieldâovtâstuumijd, kieldáid, servikuddijd, sâmikuávlus palgâsáid sehe 18 §:st uáivildum ovtâskâssáid taan laavâ heiviitmist šaddee eromâš lasekoloi luávdimân.

32 §

Sâmikielâ sajattâh motomijn haldâttâhsuorgijn

Sâmmilij vuoigâdvuodâst finnid ovdâ- já vuádu máttááttâs sehe eres máttááttâs jieijâs eeni- kielân, sâmikielâ máttááttâsâst sehe sâmikielâst máttááttâskiellân, oppâamnâsin já todhos- kiellân asâttuvvoo sierâ.

Sâmmilij vuoigâdvuodâst finnid arâšoddâdem jieijâs eenikielân asâttuvvoo arâšoddâdem- laavâst (36/1973).

Vuoigâdvuodâst kevttid sâmikielâ sosiaal- já tiervâsvuodâhuolâttâs palvâlusâin asâttuvvoo taan laavâ lasseen sosiaal- já tiervâsvuodâhuolâttâs ornimist adelum laavâst (xx/2017).

Taat laahâ šadda vuáimán peeivi máánust 20 .
